

Nr 51.

Av greve **Wachtmeister, Henning**, *angående tillfällig löneförbättring åt lärarinnorna vid anstalterna för utbildning av lärarinnor i handarbete.*

Under såväl 1917 som 1918 har av statsmedel utgått dyrtidstillägg icke blott till statens tjänsteinnehavare, utan även till exempelvis lärarepersonalen vid högre enskilda läroanstalter, vid folkhögskolor, lantmannaskolor och lanthushållsskolor, och sådant dyrtidstillägg har kommit jämväl vid dessa läroanstalter anställda lärarinnor i de praktiska ämnena kvinnlig slöjd och handarbete till godo. Senast har 1918 års riksdag beslutat, att under 1919 skall till lärarinnor vid enskilda läroanstalter, bland dem även till lärarinnor i kvinnlig slöjd och i huslig ekonomi, av statsmedel utgå dyrtidstillägg med 400 kronor (med skyldighet för vederbörande kommuner att därutöver bidraga med 200 kronor). Den till 1919 års riksdag avgivna propositionen om tilläggsstat för 1919 upptager under 8:de huvudtiteln förslag om tillfällig löneförbättring åt lärarinna i kvinnlig slöjd vid folk-skolor, mindre folkskolor och särskilda slöjdskolor med 65 öre för timme, varigenom arvodet skulle stiga från 30 öre till 95 öre för timme. Endast en grupp av lärarinnor blir alltså lottlös under 1919 som under föregående år, nämligen lärarinnorna vid de enskilda läroanstalter, som utbilda lärarinnor i kvinnlig slöjd och huslig ekonomi. Först för nästa år 1920 ställes i utsikt en förhöjning i statsunderstöd, varigenom möjlighet beredes även till bättre avlöning av vid dessa utbildningsanstalter verkande lärarinnor.

Det är emellertid önskvärt, att dessa lärarinnor redan under 1919 må — i likhet med andra lärarinnor — få någon hjälp av statsmedel i de ekonomiska svårigheter, som kristiden berett och bereder dem. Det torde vara så mycket mera anledning att vidtaga någon åtgärd i sådan riktning, som de nya lärlings-, yrkes-, hushålls- och husmodersskolorna ställa ökade krav på de blivande lärarinnornas utbildning.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 3 saml. 21 häft. (Nr 51—53.)

Det lägsta understöd av statsmedel som kan ifrågasättas till dessa lärarinnor synes vara 400 kronor för lärarinna med full tjänstgöring (och i proportion därefter för partiell tjänstgöring eller för timundervisning). Då andra lärarinnor utom statsbidraget ha utsikt att få ytterligare 200 kronor av kommunen eller av andra medel, bli dessa lärarinnor väl ändå i regel sämre ställda än de elever, som de undervisa, ehuru det snarare borde vara tvärtom, eftersom av lärarinnorna vid utbildningsanstalterna måste fordras högre kvalifikationer.

De ifrågavarande anstalterna äro fyra, nämligen Maria Nordenfelts kvinnliga yrkesskola i Göteborg, Andrea Eneroths handarbetsskola och seminarium i Stockholm, Handarbetets vänner och Hulda Lundins slöjdseminarium i Stockholm samt lärarinnekursen i handarbete vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Jag har visserligen icke till hands detaljerade upplysningar rörande lärarekrafterna från mer än en av de fyra anstalterna, men har ingen anledning tro, att behovet skulle vara i någon högre grad olika. Efter de upplysningar jag inhämtat skulle lärarekrafterna med inbegrepp av timlärare för vart och ett av de fyra seminarierna kunna beräknas till $2\frac{1}{2}$, och med beräkning av 400 kronor för hel lärarinna, skulle sålunda för var och en av de fyra utbildningsanstalterna behövas 1,000 kronor eller sammanlagt för alla fyra 4,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställes,

att riksdagen för tillfällig löneförbättring under 1919 åt lärarinnorna vid de fyra lärarinneutbildningsanstalterna i handarbete måtte bevilja högst 4,000 kronor å extra tilläggsstat för år 1919 att utgå med högst 1,000 kronor till varje anstalt.

Stockholm den 20 januari 1919.

Henning Wachtmeister.
